

Liên tục trong 20 năm qua, kể từ năm 1995, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam đã phối hợp Bộ Khoa học và Công nghệ, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh... thực hiện Đề án thành lập Giải thưởng Khoa học Công nghệ VIFOTEC (nay là Giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam). Giải thưởng được trao cho các nhà khoa học và công nghệ, tác giả của những công trình có giá trị khoa học, kinh tế - xã hội.

Giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam tập trung vào các lĩnh vực khoa học công nghệ trọng điểm của Nhà nước như: sinh học phát triển và đổi mới; công nghệ thông tin, điện tử, viễn thông; cơ khí và công nghệ hóa; công nghệ vật liệu; công nghệ nông nghiệp và môi trường và sản xuất hợp lý tài nguyên; công nghệ nông nghiệp tiên tiến năng suất và sản xuất năng suất. Trong 20 năm qua có gần 2.200 công trình tham dự giải và gần 700 công trình đoạt giải. Các công trình đoạt giải tiếp tục được ứng dụng rộng rãi trong sản xuất và đổi mới, giải quyết các yêu cầu của thực tiễn, mang lại hiệu quả kinh tế - xã hội cao. Giải thưởng đã có tiếng vang, có uy tín lớn trong giới khoa học, trong các viện nghiên cứu, trường đại học, các doanh nghiệp và trong cộng đồng. Mặc dù tiếng tăm dành cho các công trình đoạt giải còn khiêm tốn nhưng các nhà khoa học vẫn hăng hái tham gia vì đây thực sự là sân chơi bổ ích; đồng viên, khuyến khích, tôn vinh các nhà sáng tạo trong cộng đồng.

Hàng năm lễ trao giải được tổ chức tại Nhà hát Lớn TP Hà Nội. Từ năm 2001 đến nay, mỗi năm Tổng cục Sở hữu trí tuệ đều giải quyết xét tặng Giải WIPO cho một công trình xuất sắc nhất, cho một tác giả xuất sắc nhất và cho tác giả trẻ xuất sắc nhất.

Năm 2014 Ban Tổ chức Giải thưởng trao giải cho 40 công trình thuộc sáu lĩnh vực bao gồm: bản giải thưởng, bằng giải thưởng, 11 giải thưởng, 18 giải thưởng khuyến khích. Nhân dịp này, Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen cho 12 cá nhân là chủ nhiệm và đồng chủ nhiệm của các công trình đoạt giải cao.

Thành công của 20 năm tổ chức Giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam có sự đóng góp tích cực, nhiệt tình của các bộ, ngành, các địa phương, các tập đoàn kinh tế.

Trong các đơn vị tích cực tham gia và nhận được nhiều giải thưởng phía đơn vị Tổng cục Công nghiệp quốc phòng (Bộ Quốc phòng), Công ty TNHH MTV Thoát nước và Phát triển đô thị Bà Rịa - Vũng Tàu (BUSADCO), Công ty công nghệ sinh học - Phân bón (FITOHOOCMON), các đơn vị này đã đoạt được các giải: nhất, nhì, ba, khuyến khích và cấp giải WIPO (giải WIPO cho công trình xuất sắc nhất và giải WIPO cho doanh nghiệp áp dụng xuất sắc hệ thống sở hữu trí tuệ vào sản xuất, kinh doanh).

Giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam đã góp phần thúc đẩy nhiều kết quả tốt đẹp. Đã có kết quả đó, lãnh đạo các cấp trung ương đơn vị địa phương ngày càng quan tâm đến hoạt động nghiên cứu và sáng tạo; đơn vị hoạt động sáng tạo khoa học công nghệ cũng như các phong trào sáng kiến, cải tiến kỹ thuật. Công tác tổ chức giải ngày càng có uy tín, được đông đảo các nhà khoa học, quần chúng nhân dân tham gia và được xã hội đánh giá cao; là sân chơi công bằng, minh bạch, công viên và tôn vinh kịp thời đối với các nhà khoa học, công nghệ và các nhà sáng tạo trong cộng đồng.

Thúc đẩy cho thấy, trong 20 năm tổ chức giải thưởng, một số hạn chế, bất cập về cơ chế chính sách vẫn còn làm ảnh hưởng tới chất lượng giải thưởng. Các cấp có thẩm quyền cần có chính sách bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các nhà sáng tạo; cần hình thành hệ thống các dịch vụ khoa học công nghệ và sở hữu trí tuệ, làm cầu nối giữa các nhà khoa học với các doanh nghiệp để đưa sản phẩm khoa học vào cuộc sống. Nhà nước cần có chính sách khuyến khích việc sản xuất các sản phẩm trong nước, thay thế cho sản phẩm nhập khẩu, giá thành lợi nhuận, thời gian nhanh hơn và chất lượng tốt hơn đồng nghiệp. Bên cạnh đó, cần có chính sách trích thưởng để lôi cuốn đem lại cho các công trình, giải pháp đồng nghiệp cho các tác giả đã tạo ra và tổ chức đồng nghiệp các sản phẩm khoa học công nghệ vào đời sống; có chính sách giúp các nhà khoa học công nghệ làm giàu bằng chính sản phẩm của mình. Nhà nước cho vay vốn từ Quỹ Phát triển Khoa học Công nghệ để áp dụng rộng rãi các công trình nghiên cứu đã thành công, nhất là những công trình đoạt giải thưởng, có hiệu quả kinh tế cao, lợi do các doanh nghiệp đầu tư, nghiên cứu và sáng tạo.

Trong 20 năm qua, Giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam đã trở thành động lực để các đơn vị, khuyến khích các nhà khoa học, các nhà sáng tạo trong cộng đồng hằng say đóng góp trí tuệ của mình cho sự nghiệp phát triển khoa học công nghệ và góp phần phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

LS LÊ ĐĂNG TH

Giám đốc Quỹ Hỗ trợ Sáng tạo Kỹ thuật Việt Nam (VIFOTEC)

Ủy viên thường trực Ban tổ chức Giải thưởng